

РЕШЕНИЕ

№ 403

гр. София, 24.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 3 състав,
в публично заседание на 18.10.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ива Кечева

при участието на секретаря Мариана Велева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **2131** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на Глава единадесета АПК - Производства за обезщетения.

Образувано е по искова молба, подадена от С. З. С. от [населено място], с която срещу Българска народна банка (БНБ) са предявени обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, както следва: - за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 518 469,62 евро или 1016181 лв., представляващи разликата между сумата, наредена с платежно нареждане от 20.06.2014 г. и изплатен размер на гарантирания депозит в размер на 196000 лв.; - за заплащане на обезщетение в размер на 700000 лв. за причинени неимуществени вреди за периода 20.06.2014 г. - 19.06.2017 г.; - за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на законната лихва в общ размер от 259 601.64 лв. за периода 20.06.2017 г. - 19.06.2017 г., изчислени както следва: - за периода 20.06.2014 г. - 04.12.2014 г. върху целия размер на платежното нареждане - 584 400 евро; за периода от 04.12.2014 г. до 19.06.2017 г., изчислени върху сумата от платежното нареждане, намалена с изплатените от Фонда за гарантиране на депозитите 196 000 лв.

В исковата молба се посочва, че ищецът е клиент на Корпоративна търговска банка АД – в несъстоятелност (К. АД), съгласно рамков договор и анекс от 17.12.2012 г. На 20.06.2014 г. извършил експресен валутен превод на личните му средства с платежно нареждане № 32/27/00108392, като от Финансов център – С. било потвърдено, че

преводът е нареден и приет от разпоредител. Прехвърлените средства не били получени в банката – получател, т.е. сетълментът не бил завършен. На 28.06.2014 г. С. получил СМС известие, според което паричните средства били върнати в сметката му в К.. Посочва се, че без писмено уведомление, БНБ се разпоредила със средствата по наредения валутен превод, с което бил нарушен чл. 38, ал. 3 от Наредба № 3 на БНБ, както и чл. 7 вр. Приложение III на Насоките от 26.04.2007 г. относно Т. автоматизирана система за брутен сетълмент на експресни преводи в реално време (TARGET 2), като не предоставила кредит на К. за изпълнение на влезлите в системата платежни нареждания. Според ищеца, като анулирала платежното му нареждане БНБ нарушила и чл. 3 от Директива 98/26/ЕО от 19.05.1998 г. Твърди се, че преводът бил извършен преди поставяне на К. под специален надзор от БНБ с решение № 73 от 20.06.2014 г., обявено в Търговския регистър на 23.06.2014 г. в 17.39 ч., с което бил нарушен чл. 119, ал. 3, т. 1 от Закона за кредитните институции (ЗКИ). На следващо място ищецът посочва, че според чл. 116, ал. 2 от ЗКИ в правомощията на БНБ не е включено анулиране на преводи, излъчени преди поставяне под специален надзор на банката, както и обратното им връщане по сметка. Изложени са доводи за водена от БНБ дискриминационна политика, състояща се в оказана ликвидна подкрепа на друга търговска банка, но не и на К..

С уточняваща молба от 04.12.2018 г. ищецът посочва, че с анулирането на платежно нареждане № 32/27/00108392 от 20.06.2014 г. БНБ го лишила от възможността да ползва личните си парични средства, както и да ги вложи в друга банка и да получи лихва за периода 20.06.2014 г. – 19.06.2017 г., като така той претърпял загуба, а и пропуснати ползи. Уточнява, че твърдените имуществени вреди са както следва: 419 350,73 евро (или левовата равностойност от 820 181 лв.), представляващи разликата между неизплатеното платежно нареждане и изплатеният размер на гарантирания депозит; обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на законната лихва в общ размер на 259 601,64 лв. за периода 20.06.2014 г. – 19.06.2017 г., от която за периода 20.06.2014 г. – 04.12.2014 г. изчислена върху целия размер на платежното нареждане и от 04.12.2014 г. до 19.06.2017 г. върху сумата от платежното нареждане, намалена с изплатените от ФГВБ 196 000 лв. Ищецът претендира и присъждане на обезщетение в размер на 700 000 лв. за неимуществени вреди, като твърди, че в следствие на стреса и до момента страда от хронично безсъние, депресия, влошено здравословно състояние, изразяващо се във високо кръвно и обострена язва, за които приема ежедневно медикаменти. Периодът на търпене на неимуществените вреди, според посоченото в молбата, е 20.06.2014 г. – 19.06.2017 г.

С уточняваща молба от 10.04.2019 г. ищецът посочва, че вредите, чиято обезвреда претендира са настъпили, в резултат на фактически действия и бездействия на БНБ, състоящи се в: неправомерно разпореждане със средствата по наредения от него валутен превод, което се явява и разпореждане с чуждо имущество, нарушавайки правата му, изрично предвидени в чл. 17, ал.1 и ал. 3 от Конституцията на Република България и чл.1 на Протокол 1 към Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, както и в едностранното намаляване на лихвените проценти по депозити в К. до средния им пазарен размер за банковата система по видове, матуритет и валути, изчислен съгласно лихвената статистика на БНБ за размера на лихвените проценти по депозити към май 2014 г., което представлява нарушаване на правата му на вложител, произтичащи от Директива 93/13. Бездействията от страна на БНБ се изразяват в липсата на писмено уведомление по чл. 38, ал.3 от Наредба 3 на

БНБ до С., като титуляр на сметката, от която плащането е трябвало да бъде извършено; несъобщаване по чл. 61, ал. 1 от Закона за платежните услуги и платежните системи; непредоставяне на кредит на К. за изпълнение на влезлите в системата платежни нареждания по чл. 7 във връзка с Приложение III на Насоките от 26. 04.2007 год. относно Т. автоматизирана система за брутен сетълмент на експресни преводи в реално време (Т.) (ЕЦБ/2007/2) (2007/600/ЕО); неизпълнение на чл. 3 от Директива 98/26/ЕО от 19 май 1998г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите на сетълмент на ценни книжа, съгласно който нарежданията за превод и нетирането имат правно действие и задължителна сила за трети лица, дори и при процедура по несъстоятелност спрямо участник, при условие че нарежданията за превод са въведени в системата преди момента на откриване на процедура по несъстоятелност; отказана ликвидна подкрепа на К.. Посочва се, че в случая не е налице волеизявление от страна на БНБ или мълчалив отказ за издаване на индивидуален административен акт, за да се счита, че действията и бездействията са правни и искът да следва да се разгледа след отмяна на административен акт по съответния ред. Твърди се, че БНБ не е приела подаденото от С. платежно нареждане, като агент по сетълмент, като независимо дали е влязло в Т. или не, платежното нареждане е било влязло в самата система, удържани са всички такси S. и такса издаден валутен превод - експресен, и БНБ като орган, осъществяващ специален надзор, поемайки управлението над К. и упражнявайки дейност в К. още от 20.06.2014г. е следвало да се съобрази както с българското, така и с европейското законодателство, като продължи действията по довършване на обработката на платежното му нареждане.

С уточнителна молба от 20.11.2019 г. ищецът заявява, че е допуснал техническа грешка при конкретизиране на исковите си претенции с молба от 04.12.2018 г., като в резултат на грешка при изчисляването е посочил сумата от 820 181 лв., представляваща разликата между неизплатеното платежно нареждане и изплатения размер на гарантирания депозит, вместо коректната му претенция в размер на 518 469,62 евро или 1016181 лв. Поради това претендира искът да се счита предявен за посочената сума.

В хода на устните състезания по делото, ищецът, чрез пълномощника адв. Й., моли съда да уважи предявените икове, тъй като са основателни и доказани. Подробни доводи за основателност на исковите претенции излага в представени по делото писмени бележки. Претендира присъждане на направените по делото разноски, съгласно представен списък. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, заплатено от ищеца.

Ответната страна – Българска народна банка, чрез процесуални представители адв. Д. и адв. П., в представен по делото на 21.01.2019 г. писмен отговор, излага доводи за нередовност на исковата молба, за недопустимост на предявените икове, алтернативно - за неоснователността им. Посочва се, че в исковата молба не е уточнено кои действия или бездействия и на кои субекти са причинили претендираните вреди. Твърди се, че във връзка с иска за присъждане на законни лихви за периода от 20.06.2014 г. до 04.12.2014 г., в частта върху сумата от 196 000 лв., е налице идентичност с исковата претенция, предмет на адм. д. № 6645/2017 г. по описа на АССГ, поради което се иска в тази част производството по настоящото дело да бъде прекратено. Изложени са подробни доводи за липса на пасивна процесуална легитимация на БНБ по ЗОДОВ и за предявяване на исковите срещу ненадлежен

ответник. Аргументирано е становище за неоснователност на исковете. Посочва се, че липсват незаконосъобразни действия или бездействия при или по повод изпълнение на административна дейност - не е извършено анулиране на платежна операция от страна на БНБ, а и от квесторите на К.. Такъв превод не е въвеждан в системата TARGET 2 от К., респ. не е било налице условието за неотменимост на нареждането по смисъла на чл. 3, § 1 от Директива 98/26/ЕО и чл. 22, т. 1 от Правила за работа на системата Т. 2. Твърди се, че не е налице бездействие по предоставяне на кредит на К., както и че е налице влязъл в сила акт, с който са намалени лихвените депозити по влогове в К. до средния им пазарен размер. Изложени са доводи, че не е установено реално настъпване на претърпени от ищеца вреди, както и наличие на причинна връзка между твърдяното нарушение и посочените вреди. Иска се от съда да отхвърли като неоснователни исковете, предявени от ищеца и да присъди, направените в производството разноски.

В хода на устните състезания по делото, ответникът, чрез пълномощника адв. Д., моли съда да отхвърли предявените искове и да присъди в полза на БНБ разноски по списък. Посочва, че е константна съдебната практика, че вредоносният резултат следва да е конкретно доказан. Заявява, че по делото е налице писмо от трите национални банки, опериращи със системата TARGET 2, от което е видно, че липсва нареждане за превод към платежната система за процесната сума. Налице са и документи, предоставени от К., от които е видно, че липсва S. съобщение, както за неговото въвеждане, така и евентуално за неговото отхвърляне, в който смисъл е и заключението на приетата по делото съдебна експертиза. Посочва, че от доказателствата по делото се установява, че нареждане за превод не е извършено от К. към платежната система, преди търговската банка да бъде поставена под специален надзор с влязъл в сила административен акт, който е подлежал на предварително изпълнение по силата на закона. За да възникне задължение за БНБ, следва участникът в платежната система, тоест търговската банка, да въведе нареждане за превод, за да може БНБ да го види и едва, когато го види, да го изпълни и то само при условие, че са налице ликвидни средства. Заявява, че е доказано с влязъл в сила административен акт за отнемане на лиценза, че ликвидни средства не са били налице, когато търговската банка е обявена в неплатежоспособност от компетентния граждански съд, считано от 20.06.2014 г. Твърди, че ако се уважи настоящата искова претенция, ще се стигне до неоснователно обогатяване, тъй като ищецът ще може да се удовлетвори два пъти от една и съща сума - веднъж, чрез настоящия иск и втори път, чрез производството по несъстоятелност на К.. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, заплатено от ищеца. Подробни съображения излага в представени по делото писмени бележки.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура счита, че предявените искове са неоснователни и недоказани.

Административен съд София град, I отделение, 3-ти състав, като взе предвид изложените от страните становища и доводите на ищцата и извърши съвкупна преценка на доказателствата, намира за установено следното от фактическа страна: Установява се, че Рамков договор за платежни услуги за потребители от 17.12.2012 г. и Анекс към него № 90850/17.12.2012 г., са сключени между С. З. С., като депозант и [фирма]. Банката се е задължила да открие сметка на депозанта в евро за съхранение на пари при условията на преференциален безсрочен депозит. Депозиранията сума се олихвява по текущ годишен лихвен процент в зависимост от размера на депозиранията

сума, като ако надвишава 25000 евро лихвата е 7,5% /чл. 5 от анекса/.

С платежно нареждане № 32/27/00108392 на 20.06.2014 г., в 11:41 ч., С. С. е наредил експресен валутен превод за 584 400.00 евро - лични средства, депозирани в К. АД към друга негова банкова сметка в посочена от него банка / [фирма]/.

Представено е Бордеро № 831437/20.06.2014 г. от 11:42:23 ч., с референция № 3208392/20.06.2014 г., като в него са вписани следните данни: извършена проверка на идентификацията на клиента на 20.06.2014 г. в 11:42:23 ч. По банковата сметка на С. IBAN BG95 KORP 9220 4445 7517 01 разполагаемата сума на 20.06.2014 г. е в размер на 584 400.00 евро и е налична във вътрешна сметка с аналитичен № 1832 978 457517 01 1 5 „Спестовни влогове на граждани и на домакинства във валута”.

С молба вх. № 7398/17.07.2014 г. по описа на К. АД, ищецът е отправил запитване до квесторите на банката за причините, поради които нареждането му за експресен превод от 20.06.2014 г. не е изпълнено и наредената сума не е получена от банката получател. В отговор, до С. е изпратено писмо изх. № 4909/24.07.2014 г. на К. АД, в което квесторите на банката посочват, че с Решение № 73 на Управителния съвет на БНБ от 20.06.2014 г. [фирма] е поставена под специален надзор за срок от три месеца, спряно е изпълнението на всички задължения на банката, дейността ѝ е ограничена, като е забранено извършването на всички дейности съгласно банковата лицензия. Заявено е, че с чл. 119, ал. 3 от ЗКИ са изчерпателно посочени изключенията, при които е разрешено изпълнение на задължения на банка, поставена под специален надзор, сред които случаят на ищеца не попада.

В отговор на жалба, подадена на 05.08.2014 г. от С. С., е получено писмо изх. № БНБ-99005/12.08.2014 г. от подуправител на БНБ, в което е посочено, че К. АД не е била в състояние да изпълнява задълженията си в деня на тяхната изискуемост поради липса на достатъчно ликвидни активи, което е довело до поставянето ѝ под специален надзор на 20.06.2014 г. Липсата на достатъчно налични средства по сетълмент сметката на К. АД в БНБ и ликвидните ѝ затруднения, довели до неизпълнение на част от платежните нареждания, получени от банката и подадени за сетълмент в платежните системи в левове и евро на 20.06.2014 г.

На 20.06.2014 г., в 10.51 часа, в БНБ е получено писмено уведомление вх. № БНБ-77699 от ръководството на [фирма], с което е предоставена информация за проблеми с ликвидността, които водят до затруднено изпълнение на паричните задължения на банката към вложителите. Посочено е, че доверието в банката е разклатено и клиентите ѝ желаят да получат в брой или чрез превод паричните средства по сметките им. С оглед обема на наредените плащания в предходните дни, наредените, но неизпълнени плащания към момента и наличните средства по сметки и в брой, е направено предположение, че те ще се окажат недостатъчни за изпълнение на задълженията на банката. Поискано е от БНБ да предприеме необходимите мерки, включително поставяне на [фирма] под специален надзор.

С писмено уведомление вх. № БНБ-77778/20.06.2014 г., получено в 12.06 часа, БНБ е уведомена от ръководството на [фирма], че банката е преустановила разплащанията и всички други банкови операции, считано и към 11.45 часа на 20.06.2014 г.

На заседание на 20.06.2014 г., 12.30 часа, на основание чл. 115, ал. 2, т. 2 и т. 3 от Закона за кредитните институции /ЗКИ/, УС на БНБ е приел Решение № 73, изм. и допълнено с Решение № 74/22.06.2014 г., с което [фирма] е поставено под специален надзор за срок от три месеца и са назначени квестори. За срок от три месеца е спряно изпълнението на всички задължения на [фирма]; дейността на [фирма] е

ограничена, като е забранено извършването на всички дейности съгласно банковата лицензия; отстранени са от длъжност членовете на УС и членовете на НС на [фирма].

С поставянето под особен надзор на [фирма] БНБ е възложила на квесторите осигуряването на пълен анализ и оценка на активите и пасивите на банковата група от независим външен одитор. Такава проверка за [фирма] е възложена на 25.06.2014 г., като резултатите са оповестени публично на 11.07.2014 г. Проверката е частична и установява, че за определена категория кредитополучатели по кредити в общ размер на 3,5 млрд. лева от общ кредитен портфейл от 5,4 млрд. лева липсва съществена информация за финансовото им състояние и/или целевото усвояване на кредита.

На 30.06.2014 г. УС на БНБ приема решение № 82 да бъдат **намалени** лихвените проценти по депозитите на [фирма] до средния им пазарен размер за банковата система по видове, матуриетет и валути съобразно приложение към решението.

Установява се от приетите доказателства, че на 05.09.2014 г. квесторите представят „Доклад за изпълнение на Решението на УС на БНБ от 31.07.2014 г.“, в който се дава подробен отчет за изпълнение на дадените с решението задължителни предписания.

На 16.09.2014 г. УС на БНБ взема решение № 114 за удължаване срока на специален надзор за [фирма] с още два месеца, съответно до 20 и 22 ноември и указва на квесторите най-късно до 20.10.2014 г. да внесат в БНБ цялостна оценка на активите на банката, извършена от трите одиторски компании и до 31.10.2014 г. да представят в БНБ отчет за капиталовата адекватност на [фирма] на база изготвената пълна оценка на активите и след извършване на съответни счетоводни операции.

С Решение № 138 от 06.11.2014 г., на основание чл. 103, ал. 1, т. 1 от ЗКИ вр. чл. 62, буква „а“ и чл. 63, буква „в“ от Регламент (ЕС) № 575/2013, чл. 103, ал. 2, т. 25, чл. 103, ал. 4 и чл. 151, ал. 1 - 3 от ЗКИ, УС на БНБ отнема лиценза за извършване на банкова дейност на [фирма]. Съгласно същото решение на основание чл. 9, ал. 1 от Закона за банковата несъстоятелност (З.) следва да бъде подадено искане до компетентния съд за откриване на производство по несъстоятелност на [фирма] и да бъде уведомен на основание чл. 9, ал. 6 от З. Фондът за гарантиране на влоговете в банките за подаденото искане до компетентния съд за откриване на производство по несъстоятелност на [фирма], с цел извършване на подготвителни действия за назначаване на синдик. Въз основа на представените на 01.11.2014 г. финансови и надзорни отчети на К. към 30.09.2014 г. УС на БНБ установява отрицателна стойност на собствения капитал на [фирма] в размер на минус 3745313 хил. лева, определен според Регламент (ЕС) № 575/2013 г., както и че банката не отговаря на капиталовите изисквания съгласно Регламент (ЕС) № 575/2013 г.

С Решение № 61 от 18.11.2014 г. УС на ФГВБ определя 04.12.2014 г. за начална дата на изплащане на гарантираните депозити и за целта определя девет обслужващи банки.

С писмо изх. № 481/07.02.2019 г. от синдиките на [фирма], ищецът е уведомен, че платежното нареждане от 20.06.2014 г. е прието в 11.41 ч. във финансов център С. и е въведено в системата на банката за изпълнение чрез Т. в 11.42 ч. Посочено е, че с Решение № 73 на Управителния съвет на БНБ от 20.06.2014 г. [фирма] е поставена под специален надзор за срок от три

месеца, спряно е изпълнението на всички задължения на банката, дейността ѝ е ограничена, като е забранено извършването на всички дейности съгласно банковата лицензия. Нарездането за превода в Е., чрез системата Т. е регистрирано в [фирма] на 20.06.2014 г., изпратена е заявка за сетълмент от банката, но преводът е отхвърлен поради преустановяване на изпълнението на всички дейности, включени в лиценза на [фирма]. Заявено е, че изпълнението на нареждането не може да се осъществи без то да бъде прието от агента по сетълмента – БНБ. Не е имало възможност преводът да бъде обработен и заверен в кореспондентска сметка, отхвърлен е и сумата е възстановена по сметката на С.. Твърди се, че не се касае за отказ на [фирма], а за невъзможност банката да изпълни преводните нареждания, вкл. и техническа, поради поставянето ѝ под специален надзор.

БНБ е отправила писмено запитване от 12.04.2019 г. до централен мениджър за операции Пазарна инфраструктура на евосистемата Т. при Банка Италия, да бъде предоставено официално потвърждение от Модула за законово архивиране, дали плащане с конкретно посочени параметри, отговарящи на плащането по процесното платежно нареждане, в размер на 584 400.00 евро, е постъпило в Т. в периода 20-23 юни 2014. Поискано е, в случай че има такова плащане, да бъдат предоставени данните на съобщението и статуса на плащането – одобрено, отхвърлено или отменено.

В отговор е получено писмо от 19.07.2019 г. от централен мениджър Л. Г., в което е посочено, че описаното в писмо от 12.04.2019 г. плащане, с конкретно посочени идентификационни данни, никога не е постъпвало в Т..

От удостоверение № 487/19.02.2020 г., издадено от [фирма], се установява следното: С. С. е бил титуляр на безсрочен депозит в евро, открит на 17.12.2012 г., с размер на паричните средства към 20.06.2014 г., преди да бъде излъчен валутен превод с референция 32/27/00108392, от 590 986.74 евро, представляващи главница и начислени лихви; на 06.11.2014 г. била изпратена информация за подлежащата на изплащане сума на С. в размер на 196 000 лв. към Фонда за гарантиране на влоговете в банките /ФГВБ/; вземането на С. С. в размер на 1026866.32 лв. е включено под № 6377 в списъка по чл. 66, ал. 7, т. 1 от Закона за банковата несъстоятелност на приетите от синдика на К. АД вземания.

По искане на ищеца по делото са представени и приети следните писмени доказателства:

Приложение № 5 към протокол № 11/20.06.2014 г. за постановяване на Решение № 73/20.06.2014 г. на УС на БНБ, в което се съдържат данни от системата Т. към 20.06.2014 г., 11.50 ч.

Извлечение от сметката на [фирма] в оперирания от БНБ модул на Т. за периода 20.06.2014 г. – 28.06.2014 г., от което се установяват осъществяваните действия – дебит, кредит и баланс, за съответната дата.

Извлечение от справка на екран в системата Т. – BNB, от което е видна липса на открити подсметки на [фирма] в Т..

Заповед № 3-1196/20.06.2014 г., 19.52 часа, издадена от квесторите на [фирма], с която е разпоредено незабавно спиране на изпълнението на всички операции, които се извършват чрез електронно банкиране и блокиране на достъпа до предоставената услуга „Интернет банкиране“ за всички

потребители.

Заповед № К-14/3-1215/24.06.2014 г., издадена от квесторите на [фирма], с която на основание т. 3 от Решение № 73/20.06.2014 г. на УС на БНБ е разпоредено да се ограничи възможността да се излъчват преводи от основната счетоводна система към S.. Да се изпрати уведомление до всички кореспонденти с информация за режима на специален надзор. Към заповедта са приложени уведомления от [фирма], представлявано от квесторите, до банки и финансови институции, кореспонденти на [фирма], за поставянето на банката под специален надзор, както и за другите мерки, разпоредени с Решение № 73/20.06.2014 г. на УС на БНБ.

Със заповед № К-21/3-1220/25.06.2014 г., издадена на 24.06.2014 г., в 22.51 ч., от квесторите на [фирма], е разпоредено да се анулират всички издадени валутни преводни нареждания на клиенти, със започната и неуспешно довършена обработка през валутния модул, като сумите на преводите и събраните такси и комисионни по превода се възстановят по клиентски сметки. Да се анулират фактурите за съответните такси. Валутните преводи на опашка Валъор, но с неизлъчени суифт съобщения да бъдат анулирани с ръчни счетоводни операции и да бъдат преместени в опашка Анулиране/Канцелиране, като се анулират фактурите за съответните такси. Преводите през Б. 7 на опашка Валъор да бъдат анулирани.

С писмено заявление вх. № 24191/08.07.2021 г. на АССГ от третото за производството лице – Първа инвестиционна банка АД, е удостоверено, че в периода 20.06.2014 г. – 28.06.2014 г. по сметка в банката с титуляр С. З. С. не е постъпвала сума, наредена от конкретно посочена сметка, открита в [фирма]. Със заявление вх. № 26528/27.07.2021 г. на АССГ третото лице е удостоверило, че в периода 20.06.2014 г. – 28.06.2014 г. няма получено S.-съобщение за нареден превод от [фирма] към Първа инвестиционна банка АД.

С Решение № 664/22.04.2015 г. на Софийски градски съд по т. д. № 7549/2014 г., е обявена неплатежоспособността на К. с начална дата 06.11.2014г. С решение № 1443/03.07.2015 г. по т. д. № 2216/2015 г., Софийският апелативен съд е отменил Решение № 664/22.04.2015 г. на СГС в частта, относно началната дата на неплатежоспособността, като е определил за начална дата 20.06.2014 г., по съображения, че състоянието на неадекватност на собствения капитал на К. не е настъпило към момента на отразяване на коригираните стойности в изготвените от квесторите отчети към 30.09.2014 г., а е било факт преди този момент. Посочените решения са достъпни на интернет сайта на В..

От частични сметки за разпределение на налични суми между кредитори на К. АД с приети вземания по чл. 69, ал. 1 З., обявени по партидата на К. АД в ТР, се установява, че в полза на С. С. са разпределени суми в общ размер на 257 427,48 лв.

Изслушана и приета е съдебно-икономическа експертиза, изготвена от вещото лице Т. С., която дава следното заключение по поставените ѝ задачи: процесното платежно нареждане, съставено от ищеца е представено в банката на хартиен носител и е прието на гише на 20.06.2014 година; има декларация за произход на средствата, съобразно изискванията и тя е

приложена по делото. По отношение на копията от счетоводните операции за задължаване на клиентската сметка - и трите приложения по делото бордера показват счетоводни операции по регистриране на данни от платежното нареждане на клиента. Осчетоводено е, че клиентската сметка на клиента в К. АД (в несъстоятелност) е задължена по дебита с посочената в платежното сума, респективно задължена е за намаляване на авоара с дължимите такси и комисионни, но кореспондиращите сметки са вътрешни разчетни на банката, а не кореспондираща сметка на клиента получател на наредената сума. В случая по делото се касае за отношения, изискващи ползване на мрежова инфраструктура чрез S. съобщение; К. е депозирала по делото отговор, че не разполага с извлечения от Е. J. на използвания S. интерфейс (необходим и би следвало да е наличен документ, в случай че е имало нареждане за извършване на превод за плащане, а не само платежно на клиента). Не е представен S. и няма данни да е налично S. съобщение за превод по процесното платежно нареждане № 32/27/00108392 от 20.06.2014 г., което съгласно Инструкциите за валутни разплащания на [фирма] би следвало да е част от досието на всеки превод. Няма данни, а видно и от отговора на К., в търговската банка не разполагат с извлечение от Message F. на използвания S., необходима форма за системно съобщение по отношение на процесния превод, което се издава, съобразно Правилата за работа на системния компонент BNB - TARGET 2. По отношение на копията от счетоводните операции по кореспондентските разноски на превода: представени са по делото бордера, които показват осчетоводяване, което е задължило клиентската банкова сметка в банката с дължимите суми за такси с кореспондираща разчетна вътрешна сметка, но операцията не е довършена до степен реално намаляване на авоара по сметката на клиента. Част от задължителните документи по превода от Инструкцията за валутни разплащания на К. не са приложения по делото, още повече съобразно отговора на К. част от изискуемите документи не са налични в банката. Технически е невъзможно процедурата да се изпълни в цялост за времето от 11:41 часа до 12,30 часа. На 23.06.2014 г., първоначално въведените счетоводни операции от 20.06.2014 г., са анулирани. Самото анулиране, съобразно указанията от инструкцията се извършва от втори служител във ФЦ/ЦУ който има права при открити несъответствия да насочи превода към опашка „Анулиране“. В информационната система Т. 2 на БНБ, експертизата не е открила S. съобщение, получено по нареждане от К. АД за сума в размер на 584 400,00 евро. Квесторите са назначени едва в 12,30 часа, а до този момент чисто технически процедурата по обработка до степен на изпълнение на превода не е реализирана, т.к. изисква съответно технологично време. След проверка на данни от системата Т. 2 в БНБ, експертизата е констатирала, че там няма такъв запис за процесната сума за целия период от 20.06.2014 г. до 23.06.2014 година. Спиране на счетоводната система и преустановяване на разплащанията, както и на всички видове банкови операции, за което има данни още от 11:40 часа на 20.06.2014 г., съобразно писмено уведомление от ръководството на К. АД до БНБ, е технологична пречка за изпълнение в пълен обем, ред и начин на обработка по етапи за завършване на процедурата в цялост и за изпълнение на превода.

Експертизата не е открила в информационната система Т. 2 на БНБ, С. съобщение МТ103 или МТ202, получено по нареждане от К. до БНБ, за сума в размер на 584 400,00 евро. Преводът не е бил обработен и не е заверявана кореспондентската сметка на получателя. Има осчетоводяване само на задължаването на клиентската сметка на С. в К. АД с посочената по-горе сума. Според експертизата, причините за неизпълнение на експресното платежно нареждане са чисто технологични (необходимо време за обработка) и административни. При платежна система Т. 2, оторизираният служител е следвало да събере допълнително дължимата такса С., но реално намаление на авоарите по банковата сметка на клиента в К. със сумата на дължимата такса не е изпълнявано. При проверка в БНБ е констатирано, че няма данни за изпратена заявка за сетълмент, такава не е регистрирана, респективно няма и отказ, т.е. няма данни преводът да е отхвърлен, защото в системата Т. 2 на БНБ не е постъпвало С. съобщение МТ 103 или МТ202, получено по нареждане от Корпоративна търговска банка до БНБ, за сума в размер на 584 400,00 евра. За 23.06.2014 г., когато са анулирани счетоводните операции, взети в счетоводството на търговската банка, също няма данни за изпратена заявка за сетълмент, такава не е регистрирана, респективно няма и отказ. На 20.06.2014 год. не са довършени процедурите по обработка на платежното на клиента до степен реално изпълнение на превода. Видно от анализа на документите, обработката е била до момента, в който е следвало да се изготви платежно нареждане за превод от оторизиран служител във ФЦ/ЦУ на търговската банка. Няма данни да са изпълнени и следващите етапи и в частност сканираното платежно нареждане за превод да е насочено към опашна „Валутна наличност" и изпратено до Дирекция „Търговско финансиране на международни разплащания" по реда на чл. 7 от Инструкцията на К.. Няма данни и на следващ етап оторизиран служител от Дирекция „Валутна наличност" да е потвърдил и/или променил определените от системата вальор, платежна система или кореспондентска сметка на превода. Няма данни за това, че са изпълнени условията служител от дирекция „Търговско финансиране и международни разплащания", да е обработил превода, като за този превод през Т. е следвало да се работи със С. стандартите на банките-кореспонденти и изискванията на Т. 2, но за С. няма данни да е изготвян, респективно изпращано С. съобщение. Има данни за това, че платежно нареждане № 32/27/00108392 от 20.06.2014 г., е преминало само първоначален етап на обработка в клона на банката в [населено място], до степен на осчетоводяване на основанието от платежното нареждане. Няма данни да са изпълнени последващи етапи за генериране на нареждане за превод - няма данни и по делото не е представено извлечение, копие на генерирана статистическа форма, съобразно изискванията на Инструкцията на К.. Няма данни и видно от документите по делото не е изпращано нареждане за превод до платежната система Т. 2. Плащане със следните идентификационни данни:

ВІС (банков идентификационен код) на подателя KОРPBGСF;

ВІС (банков идентификационен код) на получателя FІNVBGSF;

Вид на плащането - клиентско плащане: МТЮЗ и МТ103+

Сума на плащането 584 400,00 евро, в период от 20 - 23 юни 2014 г.,

не е постъпвало в Т. 2. Плащането не е отхвърлено и няма данни да е изпращана заявка, която да е била отхвърлена. Платежното нареждане е анулирано, съобразно условията и указанията в Инструкцията за валутни разплащания па самата К. АД.

След оспорване на приетата по делото съдебно-икономическа експертиза от ищеца с доводи, че констатациите ѝ не отговарят на обективната действителност, не съдържа отговор на голяма част от поставените въпроси и поради съмнения на страната относно компетентността или добросъвестността на вещото лице, е назначена, изслушана и приета допълнителна съдебно-икономическа експертиза, изготвена от вещото лице О. Т.. Въз основа на констатациите и заключението на експертизата, която съдът кредитира, като обективно и компетентно изготвена, съдържаща задълбочен анализ на проверените документи и отговор на поставените задачи, се установява следното:

С. С. е депозирал във Финансов център на К. АД, [населено място], платежно нареждане за експресен превод в чуждестранна валута в страната № 32/27/00108392 на 20.06.2014 г., в 11:41 ч., за 584 400.00 евро, която сума да бъде платена по негова банкова сметка в друга търговска банка. Подаденото платежно нареждане се обработва от банковите служители, както следва: - извършва се проверка на идентификацията на клиента на 20.06.2014 г. в 11:42:23 ч. и други проверки /реквизити, данни, разполагаемост и др./; - извършва се осчетоводяване, като данните от платежното нареждане са въведени в модул „Валутни разплащания“ на софтуера С Soft и счетоводната операция е видна от Бордеро № 831437/20.06.2014 г. от 11:42:23 ч., с референция № 3208392/20.06.2014 г., като в него са вписани: дебит с/ка № 1832 978 457517 01 1 5 „Спестовни влогове на граждани и на домакинства във валута“ - 584 400.00 евро; Кредит с/ка 4312 978 000001 27 5 „издадени преводи във валута за чужбина“ - 584 400.00 евро; сумата от 584 400.00 евро е прехвърлена от Вътрешна сметка с аналитичен № 1832 978 457517 01 1 5 „Спестовни влогове на граждани и на домакинства във валута“ - Дебит 584 400.00 евро във Вътрешна сметка с аналитичен № 4312 978 000001 27 5 „Издадени преводи във валута за чужбина“ - Кредит 584 400.00 евро; - извършва се осчетоводяване на изискуемите такси с две счетоводни операции: Счетоводната операция е видна от Бордеро № 831438/20.06.2014 г. от 11:42:23 ч., с референция № 3208392/20.06.2014 г. за събрана такса за „Издаден валутен превод - експресен“, към превод с референция № 32/27/00108392; дебит с/ка № 1832 978 457517 01 1 5 „Спестовни влогове на граждани и на домакинства във валута“ - 400.00 евро; кредит с/ка 7292 978 0004 27 6 „Получени комисионни във валута“ - 400.00 евро; сумата от 400.00 евро е прехвърлена от Вътрешна сметка с аналитичен № 1832 978 457517 01 1 5 „Спестовни влогове на граждани и на домакинства във валута“ - Дебит 400.00 евро във вътрешна сметка 7292 978 0004 27 6 „Получени комисионни във валута“ - Кредит 400.00 евро. Счетоводната операция е видна от Бордеро № 831439/20.06.2014 г. от 11:42:23 ч., с референция № 3208392/20.06.2014 г. за събрана такса S., към превод с референция № 32/27/00108392: Дебит с/ка № 1832 978 457517 01 1 5 „Спестовни влогове на граждани и на домакинства във валута“ - 6.00 евро = 11.73 лева; Кредит с/ка

7030 002 27 1 „Постъпления от продажби и услуги" - 9.78 лева Кредит с/ка 4532 27 2 - 1.96 лева. Сумата от 6.00 евро е прехвърлена от Вътрешна сметка с аналитичен № 1832 978 457517 01 1 5 „Спестовни влогове на граждани и домакинства във валута - Дебит 6.00 евро и вътрешна сметка № 6241 000 27 6 - Дебит 0.01 лв. в с/ка 7030 002 27 1 „Постъпления от продажби и услуги" - 9.78 лева и 4532 27 2 - 1 .96 лева. И трите счетоводни операции, посочени в описаните бордера показват отнасяне на суми към Вътрешни разчетни сметки в [фирма]. Според експертизата, от представените бордера е видно, че не са довършени процедурите по обработка на платежното нареждане на С. С. до степен реално изпълнение на превода: - в счетоводната система не е генерирано нареждане за превод, по смисъла на § 1, т.12 от ДР на ЗПУПС. Това нареждане за превод следва да се предаде от [фирма] посредством използване на интерфейса S. към системата TARGET 2. В конкретния случай, няма данни, че процесният превод е обработен с генерирано от системата преводно нареждане. След успешен запис на това нареждане за превод, в системата се изпълняват автоматично следните действия: присвояване на уникална референция на превода, автоматично се генерира статистическа форма, проверка за разполагаемост по сметката на наредителя, системата изчислява и автоматично събира дължимите такси, събира се дължимата такса S., втори служител проверява въведените данни и потвърждава счетоводна операция и др. /чл.22 от Инструкцията за валутните разплащания на [фирма]/. Експертизата е констатирала, че не е налична заявка за сетълмент за изпълнение на плащането по платежното нареждане към Системата TARGET 2- BNB; няма данни за изпращане на S. съобщение от [фирма] към БНБ; - няма данни преводът да е отхвърлен; - не се установяват счетоводни операции по заверка на кореспондентската сметка на получателя в [фирма]. На 23.06.2014 г. платежното нареждане е анулирано /това потвърждава осчетоводяването в системата на [фирма]/ и сумите са възстановени по банковата сметка на наредителя С.. Според заключението на вещото лице, констатираните данни показват, че платежно нареждане с референция № 32/27/00108392/20.06.2014 г. е преминало само първоначален етап на обработка в [фирма], който е до степен на осчетоводяване на основанието от платежното нареждане на клиента по вътрешни сметки на К. АД и след това следва възстановяване на сумите по банковата сметка на ищеца. Това се потвърждава от наличното извлечение от сметка IBAN BG95 KORP 9220 4445 7517 01, с титуляр С. С., от което е видно движението по вътрешна сметка № 1832 978 45751701 1 5 „Спестовни влогове на граждани и на домакинства във валута" на дата 20.06.2014 г. Съгласно експертизата, счетоводните операции по депозираното платежно нареждане от С. С. са извършени на 20.06.2014 г. в 11:42:23 ч. След извършен преглед „на екран“ на счетоводната система „С Soft B. ++" за периода 20.06.2014 г. - 30.06.2014 г. на К. АД, под ръководството на компютърен специалист при банката, вещото лице е констатирало следното: - процесното нареждане е въведено в модул „Валутни разплащания" и са взети счетоводни операции по вътрешните сметки, посочени по трите бордера, описани по-горе, в 11:42:23 ч. на 20.06.2014 г. Сумата от 584 400.00 евро е осчетоводена и е във вътрешна сметка на К. № 4312 978 000001 27 5 „Издадени преводи във валута за

чужбина", която е сметка за издадени преводи във валута и оттам преводът се нарежда на опашка. Това означава, че за валутните преводи предстоят още проверки, след приключване успешно на които се поставя S. код; - на 20.06.2014 г. сутринта се виждат обработени преводи от 19.06.2014 г. и след тях започва обработване на преводи от 20.06.2014 г. Последният обработен превод на 20.06.2014 г. е от 08:41:50 ч., като до този час са обработвани преводи от 19.06.2014 г.; - от 11:42:23 ч. на 20.06.2014 г. до 12:02:46 ч. на 20.06.2014 г. се вижда, че за платежното нареждане на С. С. не е дошъл ред на опашката за обработка; - от 11:42:17 ч. до 12:02:46 ч. се вижда влизане и излизане на служители от банката, в опити вероятно да извършат някакви операции, но валутни преводи не са извършвани след 08:41:50 ч.; - в 12:02:46 ч. започва излизане на служители от системата и това непрекъснато излизане продължава до 12:09:28 ч., след което влизат и излизат администраторите /от 12:09:44 ч. до 12:36:11 ч.;- от 12:36:45 ч. до 13:02:42 ч. системата изхвърля всеки служител, който иска да провери своите операции; - от 13:02:45 ч. в системата фигурира запис „F.“, което означава /според експертизата/, че системата не оперира /това не е спиране, според компютърния специалист, но не могат да се изпълняват операции/; - от 15:42:50 ч. до 19:36:08 ч. системата работи, като администраторите са започнали Процедура за приключване на деня. От персоналната партида на превода на С. С. в Счетоводната система на К. „С Soft" няма информация в графа „Издадени валутни преводи" за валутен превод от 584 400.00 евро за периода 20.06.2014 г. - 30.06.2014 г., т.е. същият не е обработван в този период. От визуализацията в системата на партидата на С. З. С. е видно, че нареденият от него превод е индикиран: текуща опашка, след което не са предприети действия за неговата обработка и същият е анулиран/канцелиран. Експертизата е констатирала, че не е генериран S. код и визуализацията на формата за S. е празна, както и формата за изпращане на S., т.е. за бордеро № 831437/20.06.2014 г., с референция № 32/27/00108392, липсва информация за генериран и/или формиран файл, като се има предвид, че изпълнението на нареждането не може да се осъществи без то да бъде прието от Агента по сетълмента - БНБ. Прието е, че сумите /584 400.00 евро + 400.00 евро + 6.00 евро/ не са напускали К. АД, а е бил извършен само вътрешен разчет /прехвърляне във вътрешни сметки на К. АД/. Няма информация, сумите да са били прехвърлени в други банки кореспонденти. От прегледа на системата „С Soft" е установено, че от 20.06.2014 г., 11:42:23 ч. до 23.06.2014 г., 19:24:01 ч., сумата от 584 400.00 евро стои в с/ка 4312 978 000001 27 5 „Издадени преводи във валута за чужбина". Събрани са съответните такси и комисионни, които са осчетоводени по счетоводна сметка 7292978 0004 27 6 „Получени комисионни във валута" и по счетоводна сметка 7030 002 27 1 „Постъпления от продажби и услуги". От К. не е изпратено S. съобщение към TARGET 2 - БНБ, т.е. не е генериран трансфер към S. чрез TARGET 2 - БНБ. Заключение на експертизата е, че не може да се осъществи проверка по регистрите: Е. J. /Дневник на събитията/ и MESSAGE F. /Файл със съобщения/ относно изпратените от К. АД S. съобщения от/към TARGET 2, за периода 20.06.2014 г. - 30.06.2014 г., чрез интерфейс с тези регистри в БНБ, тъй като К. е изключена от платформата за обмен на S. и TARGET 2, като сървърът е недостъпен и е с

изтекли кодове и пароли за достъп, съгласно писмо изх. № 2657/11.11.2020 г. от К.. Констатирано е, че регистрираното платежно нареждане на С. не е придвижено към издаване на съобщение към системите TARGET и S.. Съгласно трите счетоводни операции, посочени в бордера: № 831437/20.06.2014 г., 11:42:23 ч. за 584 400.00 евро; № 831438/20.06.2014 г., 11:42:23 ч. за 400.00 евро такси и № 831439/20.06.2014 г., 11:42:23 ч. за 6.00 евро такси, сумите са отнесени към вътрешни разчетни сметки в [фирма]. На 20.06.2014 г. не са довършени процедурите по обработка на процесното платежно нареждане до степен реално изпълнение на превода, тъй като: - не е налична заявка за сетълмент за изпълнение на плащането по платежното нареждане към Системата TARGET 2- BNB; - няма данни за изпращане на S. съобщение от [фирма] към БНБ; - няма данни преводът да е отхвърлен; - не се установяват счетоводни операции по заверка на кореспондентската сметка на получателя в [фирма]. На 23.06.2014 г. осчетоводените бордера са анулирани и сумите са възстановени по банковата сметка на ищеца. Въз основа на тези данни експертизата е заключила, че платежно нареждане с референция № 32/27/00108392/20.06.2014 г. е преминало само първоначален етап на обработка в [фирма], който е до степен на осчетоводяване на основанието от същото нареждане на клиента. Няма данни да са изпълнени последващи етапи за генериране на нареждане за превод, няма данни да е генерирана статистическа форма, няма данни да е изпращано нареждане за превод до платежната система TARGET 2, няма данни да са преминали външните за [фирма] етапи по обработка на превода, няма данни за отхвърляне на превода. Прегледът на счетоводната система на К. АД показва, че сумата 584 400.00 евро не е напускала К. АД, а е бил извършен само вътрешен разчет /прехвърляне на сумата по вътрешни сметки на банката/. На 20.06.2014 г. няма данни за изпратена и регистрирана заявка за сетълмент и S. съобщение MT103 или MT202

за сума в размер на 584 400.00 евро. След като няма данни за изпратена и регистрирана заявка, не може да има отказ, т.е. няма данни преводът да е отхвърлен. На 23.06.2014 г., когато са анулирани счетоводните операции, взети в счетоводството на [фирма], също няма данни за изпратена заявка за сетълмент, такава не е регистрирана, респективно няма отказ, т.е. няма данни преводът от 584 400.00 евро да е отхвърлен от системата TARGET 2, тъй като за него не е постъпвало съобщение в тази система. Според експертизата не са представени документи, от които да се установи спиране на счетоводната система C-Soft, на платформата S. и/или действия по промяна на софтуера на банката и въвеждане на нов такъв, в периода 20.06.2014 г. - 30.06.2014 г.

Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав направи следните правни изводи:

Предявените иски са процесуално допустими - твърдят се имуществени и неимуществени вреди, настъпили в резултат на действия и бездействия, за които ищецът твърди, че са осъществени от служители и органи, принадлежащи към структурата на ответника. Спазена е разпоредбата на чл.205 от АПК, съгласно която искът е предявен срещу юридическото лице,

представявано от органа, от чийто действия и бездействия са причинени вредите - Българска народна банка.

Българска народна банка функционално и организационно не принадлежи към системата на администрацията. Тя се отчита пред Народното събрание, което, наред с Президента, избира ръководните ѝ органи. Независимостта на БНБ е изрично прогласена в чл. 44 от ЗБНБ, съгласно който, в редакцията към момента на настъпване на твърдяните вреди, при упражняване на правомощията и изпълнение на задълженията си по този закон Българската народна банка, управителят и членовете на управителния съвет са независими и нямат право да искат или да приемат указания на Министерския съвет и на други органи и институции. На БНБ са възложени публичноправни функции, главната сред които е да поддържа ценовата стабилност, чрез осигуряване стабилността на националната парична единица и провеждане на парична политика в съответствие с изискванията на закона. На БНБ е възложен и надзорът на кредитните институции, съгласно чл. 1, ал. 2 от Закона за кредитните институции /ЗКИ/, за изпълнение на което правомощие тя може да издава индивидуални административни актове, които подлежат на съдебен контрол - чл.151, ал.3 ЗКИ.

Следователно, принципната независимост на БНБ и разграничаването ѝ от системата на администрацията не изключват обстоятелството, че в нейна тежест са възложени конкретни административни правомощия, именно по ЗКИ, във връзка с които БНБ извършва административна дейност. Това означава, че в определени хипотези БНБ действа като носител на административни правомощия, регламентирани със закон, и в това си качество, и в тези случаи представлява административен орган по смисъла на §1, т.1 ДР на АПК. Доводът се подкрепя и от изрично определената подсъдност на оспорванията срещу актове на органи на БНБ, съгласно чл. 132, ал.2, т.3 АПК. Доколко описаните в исковата молба действия и бездействия на ответника са осъществени при или по повод изпълнение на административна дейност, ще бъде обсъдено по-долу в решението при разглеждането на отделните твърдения на ищеца.

Съгласно чл.1, ал.1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне отговорност за дейност на ответника, предвидена в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, следва да са налице трите елемента от правопораждащия я фактически състав: 1. незаконосъобразен акт, действие или бездействие; 2. имуществени и/или неимуществени вреди и 3. пряка причинна връзка между тях. Отговорността е безвиновна - съгласно чл.4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице.

С аргумент от чл.154, ал.1 от ГПК, вр. чл.144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения от него иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и

да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност.

Правото на обезщетение възниква за вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането – чл.4 от ЗОДОВ. Преки са вредите, които се намират в причинна връзка с противоправното поведение, а непосредствени – следващите по време и място непропорционалният резултат.

Според твърденията в исковата молба и в уточнителните молби от ищеца, посочените имуществени вреди се претендират от противоправно поведение на БНБ, изразяващо се в: - без писмено уведомление, БНБ се разпоредила със средствата по наредения валутен превод, с което бил нарушен чл. 38, ал. 3 от Наредба № 3 на БНБ, както и чл. 7 вр. Приложение III на Насоките от 26.04.2007 г. относно Т. автоматизирана система за брутен сетълмент на експресни преводи в реално време (TARGET 2); - анулирала платежното му нареждане, с което БНБ нарушила чл. 3 от Директива 98/26/ЕО от 19.05.1998 г., чл. 119, ал. 3, т. 1 от ЗКИ и чл. 116, ал. 2 от ЗКИ; - непропорционално разпореждане със средствата по наредения от него валутен превод, което се явява и разпореждане с чуждо имущество, нарушавайки правата му, изрично предвидени в чл. 17, ал.1 и ал. 3 от Конституцията на Република България и чл.1 на Протокол 1 към Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи; - БНБ не е приела подаденото от С. платежно нареждане, като агент по сетълмент и като орган, осъществяващ специален надзор, поемайки управлението над К. и упражнявайки дейност в К. още от 20.06.2014г. не е продължила действията по довършване на обработката на процесното платежно нареждане.

От приетите по делото писмени доказателства и съгласно констатациите на съдебно-икономическите експертизи, изслушани в настоящото производство, не се установява наличие на противоправно поведение на БНБ при или по повод изпълнение на административна дейност, по следните съображения:

Между страните не се спори, а от приетите по делото доказателства се установи по несъмнен начин, че с платежно нареждане № 32/27/00108392 на 20.06.2014 г., в 11:41 ч., С. С. е наредил експресен валутен превод за 584 400.00 евро - лични средства, депозирани в К. АД към друга негова банкова сметка, в посочена от него банка / [фирма]/. Наредването е прието от К. АД, извършени са счетоводни операции по регистриране на данни от същото, а клиентската сметка на С. е задължена по дебита с посочената в платежното сума. Спорен между страните по делото, на първо място е въпросът дали платежното нареждане на С. от 20.06.14г. до К. е въведено в системата Т. и налице ли е S. съобщение.

Съгласно чл.18, ал.2 от Закона за платежните услуги и платежните системи /ЗПУПС/ /отм. с ДВ, бр. 20 от 6.03.2018 г., но в сила за процесния период/, платежните институции /в случая [фирма]/ извършват дейност като оператор на платежна система, с изключение на платежни системи, осигуряващи окончателност на сетълмента по смисъла на Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19.05.1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи, което се извършва от БНБ. Съгласно чл. 60, ал. 1 ЗПУПС (отм.) моментът на получаване на платежното нареждане е моментът, в който доставчикът на платежни услуги получава платежното

нареждане, предадено пряко от платеца или косвено от или чрез получателя по договорените между страните ред и начин за получаване на платежното нареждане. В случая няма спор относно момента на получаване на платежното нареждане от доставчика на платежни услуги - [фирма], който е 20.06.2014г., в 11:41 часа. Съгласно констатациите на двете приети по делото икономически експертизи, данните от платежното нареждане са въведени в модул „Валутни разплащания“ на софтуера C Soft в [фирма]. Не са довършени обаче процедурите по обработка на платежното нареждане на С. С. до степен реално изпълнение на превода, тъй като в счетоводната система не е генерирано нареждане за превод. Съгласно § 1, т.12 от ДР на ЗПУПС "Нареждане за превод" е всяко нареждане на участник в система с окончателност на сетълмента да предостави на разположение на получателя парична сума чрез записване по сметките на кредитна институция, централна банка, централен съконтрагент или агент по сетълмента или всяко друго нареждане, водещо до поемане или изпълнение на задължение за плащане съгласно правилата на системата, както и нареждане на участник да прехвърли правото на собственост или лихвата върху ценна книга или ценни книжа чрез записване в регистър или по друг начин. В случая К. АД не е наредила превода чрез S. съобщение за превод и не е подала заявка за сетълмент до агента по сетълмент – БНБ. Разпоредбата на чл.79, ал.1 ЗПУПС /отм., но в сила за процесния период/ определя платежната система като система за прехвърляне на средства, която функционира въз основа на формални и стандартизирани процедури и общи правила за обработка, клиринг и/или сетълмент на платежни операции. Съгласно легалното определение по чл.2, б."л" от Директива 98/26/ЕО „сметка за сетълмент" означава сметка в централна банка, посредник в сетълмента или основен контрагент, използвана за съхраняване на парични средства и ценни книжа и за разплащане по сделки между участници в системата. Съгласно приетите по делото писмени доказателства - извлечение от сметката на [фирма] в оперирания от БНБ модул на Т. за периода 20.06.2014 г. – 28.06.2014 г., справка на екран в системата Т. – BNB и уведомление от 19.07.2019 г. от централен мениджър Т., както и съгласно констатациите на съдебните експертизи, се установи по категоричен начин, че в системата Т. няма данни за плащане, което да отговаря на посочените в процесното платежно нареждане № 32/27/00108392 от 20.06.2014 г. реквизити. Не е налична заявка за сетълмент за изпълнение на плащането по платежното нареждане към системата TARGET 2- BNB, не е изпратено S. съобщение от [фирма] към БНБ и не са извършени счетоводни операции по заверка на кореспондентската сметка на ищеца в [фирма]. Същевременно, по несъмнен начин се установи, че на 20.06.2014 г. /датата на подаване на процесното нареждане от С./, ръководството на [фирма] в 12.06 часа писмено е уведомило БНБ, че банката е преустановила разплащанията и всички други банкови операции, считано и към на 20.06.2014 г., 11.45 часа. На 23.06.2014 г., когато са анулирани счетоводните операции, взети в счетоводството на [фирма], също няма данни за изпратена и регистрирана заявка за сетълмент, съответно не е налице отказ – не се установи преводът от 584 400.00 евро да е отхвърлен от системата TARGET 2. Категорични са констатациите и на

двете съдебно-икономически експертизи, че при платежното нареждане на С. С. не се е налагало да се отменя /анулира или сторнира/ излъчено съобщение С., защото такова не е генерирано /издавано/.

Така установените по несъмнен начин обстоятелства и действия на платеца по процесното нареждане – К. АД, обуславят извод за неоснователност и недоказаност на твърденията на ищеца за противоправно поведение на БНБ. Това е така, тъй като ответникът не би могъл да осъществи заявените от ищеца действия и бездействия по отношение на посочения превод, тъй като по никакъв начин не е бил сезиран, в качеството му на агент по сетълмента и опериращ модул на Т.. БНБ не се е разпореждала със средствата по процесния валутен превод, за да възникне задължение да уведоми ищеца за предприети или неизпълнени функции относно неговия превод. Разпоредбата на чл. 38, ал. 3 от Наредба № 3 от 16.07.2009 г. за условията и реда за изпълнение на платежни операции и за използване на платежни инструменти (отм., но в сила за процесния период), на която се позовава ищецът, предвижда задължение за банката, в случай на невъзможност да изпълни нареждане за превод в сроковете по ал. 1 и 2, незабавно писмено да уведоми титуляря на сметката, от която плащането е трябвало да бъде извършено. Тази разпоредба в случая е относима към К. АД, като банка, която е била в невъзможност да изпълни нареждане за превод по процесното нареждане, но не и към БНБ, която не е била сезирана с нареждане за превод. По делото не бяха ангажирани доказателства, че БНБ е анулирала или отхвърлила платежното нареждане на ищеца, тъй като същото не е регистрирано, чрез заявка в системата TARGET 2. Не се установи ответникът да е извършил каквито и да е действия по отхвърляне или анулиране на нареждане за превод на процесното нареждане.

Съгласно чл. 3, § 1 от [Директива 98/26/ЕО](#) на Европейския парламент и на Съвета от 19.05.1998 г., нарежданията за превод и нетирането имат правно действие и задължителна сила за трети лица, дори и при процедура по несъстоятелност спрямо участник, при условие че нарежданията за превод са въведени в системата преди момента на откриване на процедура по несъстоятелност съгласно определението на [член 6, параграф 1](#). Това се прилага дори при процедура по несъстоятелност срещу участник (в дадената система или в оперативно съвместима система) или срещу системния оператор на оперативно съвместима система, който не е участник. Разпоредбата на чл. 116, ал. 2, т. 2 от Закона за кредитните институции /ЗКИ/ /отм., но в сила за процесния период/ оправомощава БНБ, в случай на поставена банка под специален надзор, да спре за определен срок изцяло или частично изпълнението на всички или на някои от задълженията ѝ. Според чл. 119, ал. 3, т. 1 от ЗКИ /отм., но в сила за процесния период /, разрешено е изпълнението на задължения, възникнали от нареждания за превод, въведени в платежна система с окончателност на сетълмента преди поставянето на банката под специален надзор. В разглеждания случай не е налице тази хипотеза, тъй като по сумата, наредена от С. на 20.06.2014 г. в размер на 584 000 евро, от К. АД не е генерирано нареждане за превод в TARGET 2. Поради това БНБ не е била задължена по смисъла на чл. 119, ал. 3, т. 1 от ЗКИ /отм./ да одобри, съответно да изпълни посоченото задължение.

Липсата на такова нареждане за превод, въведено в платежна система с окончателност на сетълмента, преди поставянето на К. АД под специален надзор, е обусловило неприложимост и на нормата на чл. 78д ЗПУПС /отм./, съгласно която нарежданията за превод и нетирането поражда правно действие и имат задължителна сила за трети лица, дори и в случай на оздравителни мерки или прекратителни процедури спрямо участник в система с окончателност на сетълмента, при условие че нарежданията за превод са въведени в системата преди момента на налагане на оздравителни мерки или откриване на прекратителна процедура по чл. 78г, ал. 2. В случай че К. АД бе регистрирала заявка за сетълмент за изпълнение на плащането по платежното нареждане към системата TARGET 2- BNB, преди момента на поставяне на банката под специален надзор - 20.06.2014 г., 12.30 часа, ответникът би бил задължен по силата на чл. 78д ЗПУПС /отм./, чл. 119, ал. 3, т. 1 от ЗКИ /отм./, съответно чл. 3, § 1 от Директива 98/26/ЕО, да осъществи сетълмент на нареждането и да изпълни заявката за наредената сума. Тези обстоятелства не са се осъществили, предвид липсата на регистрирана заявка за сетълмент в системата TARGET 2- BNB както на 20.06.2014 г., а така също и в следващите дни, вкл. до 28.06.2014 г., от което следва, че БНБ не е осъществила твърдените неправомерни действия и бездействия.

Не се установи и неправомерно разпореждане със средствата по наредения от С. валутен превод от страна на БНБ, поради което доводите му за действия, нарушаващи чл. 17, ал.1 и ал. 3 от Конституцията на Република България и чл.1 на Протокол 1 към Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи са неоснователни. Гарантираната от посочените норми неприкосновеност на правото на собственост и на свободното му упражняване не е ограничено или нарушено с действия или бездействия на БНБ във връзка с процесното платежно нареждане.

На следващо място следва да се обсъди доколко дейността на БНБ, в качеството ѝ на оператор на системния компонент TARGET 2 – BNB, представлява административна дейност, а именно:

Съгласно чл. 3, т. 1 от ПРАВИЛА ЗА РАБОТА НА СИСТЕМНИЯ КОМПОНЕНТ Т.-BNB (отм., но в сила за процесния период), Т. предоставя брутен сетълмент в реално време за плащания в евро със сетълмент в пари в централна банка. На основание чл. 4 от Насоки на Европейската централна банка от 5 декември 2012 година относно Трансевропейската автоматизирана система за брутен сетълмент на експресни преводи в реално време (Т.) (преработени) (ЕЦБ/2012/27), БНБ се свързва с Т. след подписване на изрично споразумение с централните банки на Евросистемата. Това споразумение предвижда БНБ като свързана централна банка да спазва Насоките на ЕЦБ (ЕЦБ 2012/27), въведени с настоящите Правила за работа на системния компонент Т.-BNB. Като свързана централна банка БНБ има всички права и задължения на централна банка по сетълмента, регламентирани в Правилата за работа на системния компонент Т.-BNB (чл. 3, т. 4 от Правилата). Според т. 5 на чл. 3: „Съгласно настоящите правилата, БНБ е доставчикът на услуги. Всяко действие или бездействие на Н., предоставящи ЕСП (единна съвместна платформа), се счита за действие или бездействие на БНБ, за което тя носи отговорност в съответствие с чл. 29 от правилата. Участието по смисъла на

настоящите правила не създава договорно отношение между участниците и Н., предоставящи ЕСП, когато последните действат в това им качество. Наредания, съобщения или информация, получени от или подадени до ЕСП от участник във връзка с услугите, предоставяни съгласно настоящите условия, се считат за получени или подадени до БНБ.“. Режимът на отговорност на БНБ, в качеството ѝ на доставчик на услуги в Системния компонент Т.-BNB, е регламентиран в чл. 29 от Правилата, като в т. 2 от разпоредбата е предвидено, че БНБ носи отговорност пред своите участници в случаи на измама (включително, но не ограничена до умишлено нарушение) или груба небрежност, за всяка загуба, възникваща от дейността на Т.-BNB. В случаите на обикновена небрежност отговорността на БНБ се ограничава до пряката загуба на участника, тоест до сумата на въпросната транзакция и/или загубата на лихви върху нея, като се изключва всяка косвена загуба. Анализът на посочените норми, регламентиращи дейността на БНБ в Системния компонент Т.-BNB, сочи, че в това си качество националната ни банка действа като доставчик на услуги, а не осъществява публичноправни функции, респ. не изпълнява административна дейност - изпълнително – разпоредителна дейност по държавно управление, извършвана от административни органи, чрез властнически метод въз основа на законово предоставена компетентност.

По гореизложените съображения настоящият съдебен състав приема, че в разглеждания случай не е налице първата предпоставка за реализиране на отговорността на държавата по смисъла на чл. 1 ЗОДОВ – незаконосъобразно действие или бездействие на Българска народна банка при или по повод на изпълнение на административна дейност, което обуславя неоснователност на предявените от С. С. искове за обезщетяване на имуществени и неимуществени вреди, както следва: - за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 518 469,62 евро или 1016181 лв., представляващи разликата между сумата, наредена с платежно нареждане от 20.06.2014 г. и изплатен размер на гарантирания депозит в размер на 196000 лв.; - за заплащане на обезщетение в размер на 700000 лв. за причинени неимуществени вреди за периода 20.06.2014 г. - 19.06.2017 г.; - за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на законната лихва в общ размер от 259 601.64 лв. за периода 20.06.2017 г. - 19.06.2017 г., изчислени както следва: - за периода 20.06.2014 г. - 04.12.2014 г. върху целия размер на платежното нареждане - 584 400 евро; за периода от 04.12.2014 г. до 19.06.2017 г., изчислени върху сумата от платежното нареждане, намалена с изплатените от Фонда за гарантиране на депозитите 196 000 лв.

Единствено за пълнота на мотивите и във връзка с доводите на ответника, свързани с наличието на висящо производство по несъстоятелност на К. АД и включването на ищеца в списъка на приетите от синдика вземания на кредиторите на К. АД, следва да се посочи, че с определение № 2578/02.04.2019 г., постановено по настоящото дело, предявените от С. З. С. срещу Българска народна банка искове, както следва: за присъждане на обезщетение в размер на 419 350,73 евро (или левовата равностойност от 820 181 лв.), представляващи разликата между неизплатеното платежно

нареждане от 20.06.2014 г. и изплатеният размер на гарантирания депозит от 196 000 лв., както и за присъждане на сумата от 8627,96 лв., представляваща обезщетение в размер на законна лихва за периода 30.06.2014 г. – 04.12.2014 г. за забавено плащане на сумата от 196 000 лв., са оставени без разглеждане, а производството по адм. дело № 2131/2019 г. е прекратено в тази част. С определение № 10766/10.07.2019 г., постановено по адм. д. № 6820/2019 г. по описа на Върховния административен съд, определение № 2578/02.04.2019 г., в частта, в която съдът е оставил без разглеждане предявения от С. С. срещу Българска народна банка, иск за присъждане на обезщетение в размер на 419 350, 73 евро / или левовата равностойност от 820 181 лв./, представляващи разликата между сумата по платежно нареждане от 20.06.2014г. и изплатения размер на гарантирания депозит от 196 000 лева и е прекратил производството в тази част, е отменено. Определението, в частта, в която съдът е оставил без разглеждане иск за присъждане на сумата от 8627,96лв., представляваща обезщетение в размер на законна лихва за периода 30.06.2014г.-04.12.2014г., за забавено плащане на сумата от 196 000 лева, е обезсилено.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК съдът следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноски:

Ответникът е направил разноски в общ размер на 30 450 лв., от които възнаграждение за експертиза в размер на 450 лв. и платено адвокатско възнаграждение в размер на 30 000 лв. Възражението на ищеца за прекомерност на платения адвокатски хонорар е основателно. Съдът отчита сериозната фактическа и правна сложност на делото, както и обема на осъщественото процесуално представителство от пълномощниците на ответника, но съобразявайки характера и предмета на съдебното производство – искиви претенции по реда на ЗОДОВ и правата, чиято защита този закон цели, приема, че адвокатското възнаграждение в полза на ответника следва да бъде определено в минимален размер съгласно чл. 8, ал. 1, т. 6 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Поради това и на основание чл. 78, ал. 5 ГПК съдът приема, че адвокатското възнаграждение следва да се определи в размер на 15 460 лева.

При този изход на делото в полза на ищеца не се следват разноски.

Воден от горното, Административен съд София град, 3-ти състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от С. З. С. срещу Българска народна банка, обективно кумулативно съединени искиве, с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, както следва: - за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 518 469,62 евро или 1016181 лв., представляващи разликата между сумата, наредена с платежно нареждане от 20.06.2014 г. и изплатен размер на гарантирания депозит в размер на 196000 лв.; - за заплащане на обезщетение в размер на 700000 лв. за причинени неимуществени вреди за периода 20.06.2014 г. - 19.06.2017 г.; - за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на законната

лихва в общ размер от 259 601.64 лв. за периода 20.06.2017 г. - 19.06.2017 г., изчислени както следва: - за периода 20.06.2014 г. - 04.12.2014 г. върху целия размер на платежното нареждане - 584 400 евро; за периода от 04.12.2014 г. до 19.06.2017 г., изчислени върху сумата от платежното нареждане, намалена с изплатените от Фонда за гарантиране на депозитите 196 000 лв.

ОСЪЖДА С. З. С., ЕГН [ЕГН], да заплати на Българска народна банка сумата от 15 910 (петнадесет хиляди деветстотин и десет) лева, представляваща разноси по делото.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщението до страните и получаването на препис от съдебния акт.

СЪДИЯ: